

MPSV 2/2022

RODINA

ZPRAVODAJ ODBORU RODINNÉ POLITIKY A OCHRANY PRÁV DĚTÍ

Aktuální aktivity v oblasti rodinné politiky

ODDĚLENÍ KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY A SLUŽEB PÉČE O DĚTI (216)

Aktuální aktivity

Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí na Ministerstvu práce a sociálních věcí zpracoval Zprávu o plnění Koncepce rodinné politiky za rok 2021, která byla předložena, stejně jako každý rok, vládě pro informaci k 15. květnu. Cílem materiálu je podrobné zmapování způsobu plnění opatření obsažených v Koncepti rodinné politiky ze strany jednotlivých gestorů.

Ministerstvo práce a sociálních věcí pokračuje v přípravách národního Akčního plánu k naplnění Záruk pro děti na období 2022-2030. Nyní probíhá vypořádání připomínek z meziresortního připomínkového řízení, kam byl materiál zaslán ve dnech 18. února až 3. března 2022.

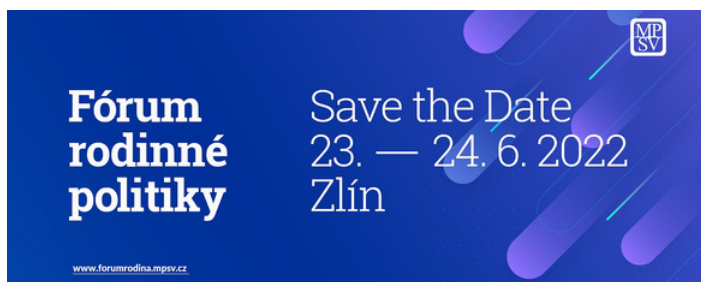
Ve druhé polovině roku 2022 se Česká republika ujme historicky druhého předsednictví Rady Evropské unie (EU). V oblasti rodinné a sociální politiky bude věnována pozornost mj. problému dětské chudoby a výzvám spojeným s implementací národních akčních plánů k Záruce pro děti. V rámci předsednictví se ve dnech 7. až 8. července 2022 v prostorách pražského Kongresového centra uskuteční Předsednická konference na vysoké úrovni na téma Záruka pro zranitelné děti jakožto nástroj boje proti dětské chudobě. Bližší informace ohledně předsednictví budou dostupné na oficiálním webu EU2022 – České předsednictví EU 2022.

Fórum rodinné politiky 2022

Ministerstvo práce a sociálních věcí vás zve na již pátý ročník konference Fórum rodinné politiky, který se uskuteční ve dnech 23. – 24. června ve Zlíně. Letošní Fórum rodinné politiky bude koncipováno jako tzv. participativní konference, díky čemuž bude ještě více prostoru věnováno dialogu nad aktuálními tématy rodinné politiky. Zástupci veřejných institucí a samosprávy, sociální partneři, zaměstnavatelé, zástupci neziskových organizací a další účastníci konference budou v rámci 9 panelů diskutovat dlouhodobé výzvy české společnosti, jako je sladování rodinného a pracovního života, podpora mladých rodin s dětmi, ohrožení rodin chudobou či podpora seniorů a mezigeneračních vztahů.

Součástí programu bude již tradiční předávání cen Pečující roku, které na konkrétních lidských příbězích ukazuje, že neformální pečující si zaslouží pozornost a uznání celé společnosti. Do čtvrtého ročníku ceny může být nominován kdokoli z široké veřejnosti, kdokoli také může pečujícího nominovat. Stačí vyplnit formulář na webových stránkách [ZDE](#) a popsat příběh nominovaného. Termín pro podávání příběhu je prodloužen do 31. května 2022.

Více informací o konferenci naleznete na webu [ZDE](#).

Kontaktní osoba:
Mgr. Jiřina Kunášková
vedoucí oddělení
jirina.kunaskova@mpsv.cz

Od letošního roku jsou dětské skupiny financované ze státního rozpočtu

PROJEKT PODPORY IMPLEMENTACE DĚTSKÝCH SKUPIN

V lednu 2022 dětské skupiny poprvé žádaly o státní příspěvek na svůj provoz. V předchozích letech byla tato služba financována v rámci dotací z Evropského sociálního fondu (ESF). Evropská podpora ale během první poloviny roku 2022 končí, nově je tak díky novele zákona o dětských skupinách financování zajištěno právě ze státního rozpočtu. Státní finanční podporu mohou dětské skupiny využít na pokrytí běžných výdajů souvisejících s poskytováním služby, jako jsou mzdové náklady, náklady na povinné další vzdělávání pečujících osob, náklady na spotřební materiál, náklady na stravování dětí a jiné.

Žádost o příspěvek se podává prostřednictvím elektronické aplikace přes stránky ministerstva. Pro poskytovatele služby péče o dítě byla připravena uživatelská příručka a organizovány on-line semináře, které je provedly celým procesem žádosti o státní příspěvek. První semináře proběhly na podzim 2021, kde se provozovatelé dozvěděli potřebné informace o tom, komu je příspěvek určen, jaké podmínky je potřeba splnit a jaká je výše příspěvku včetně systému záloh a vyúčtování. V únoru letošního roku navazoval již praktický seminář jak pracovat s elektronickou aplikací. Byl zaměřen především na zadávání obsazenosti kapacitních míst do aplikace. Zadání obsazenosti je klíčové pro výpočet výše příspěvku a záloh. O semináře byl mezi dětskými skupinami velký zájem. Celkem proběhlo 10 seminářů a zúčastnilo se jich celkem 1534 účastníků.

Výše příspěvku je dána normativy na provoz a normativy na stravování dětí, které vychází ze školských normativů na neinvestiční výdaje připadající na 1 dítě v soukromé mateřské škole, v případě normativů na stravování se jedná o 1 dítě ve školní jídelně-výdejně soukromé mateřské školy. Roční školské normativy jsou převedeny na denní normativy pro dětské skupiny za účelem podpory flexibility služby. Nárok na příspěvek mají všichni poskytovatelé zapsaní v evidenci dětských skupin na Ministerstvu práce a sociálních věcí, kteří mají oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Výjimkou jsou organizační složky státu a státní příspěvkové organizace, neboť ty mají jiný mechanismus financování ze státního rozpočtu a příspěvek pro ně tedy určen není.

Podmínkou pro získání příspěvku je mimo jiné to, aby dětská skupina, na jejíž provoz se příspěvek žádá, měla alespoň tři kapacitní místa a toto kapacitní místo musí být obsazeno alespoň tři souvislé hodiny jedním dítětem. Dále je také potřeba mít uzavřenou smlouvu s rodičem dítěte, který doložil vazbu na trh práce.

V souvislosti s aktuální situací byl přijat legislativní balíček tzv. „Lex Ukrajina“ s cílem odstranit možné bariéry pro přijímání dětí, které jsou cizinci s dočasnou ochranou. Zároveň v souvislosti s přijímáním těchto dětí je možné podávání žádosti o příspěvek na provoz dětských skupin průběžně během roku. Tato opatření budou účinná po omezenou dobu, do 31. března 2023.

MPSV podpoří dětské skupiny

Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhlásilo dne 29. dubna 2022 dvě mimořádné dotační výzvy na podporu dětských skupin. Díky nim bude možné čerpat evropské prostředky na rychlé vytvoření nových kapacit dětských skupin a reagovat na narůstající poptávku po umístění dětí v předškolních zařízeních. Na dotační výzvy bylo vyčleněno 400 mil. Kč, díky nimž by mohlo vzniknout až 2 800 nových míst v dětských skupinách. Nové kapacity musí být vybudovány do října 2022. Výzvy jsou finančně podpořeny z dosud běžícího Operačního programu Zaměstnanost (OPZ).

Výzvy OPZ mají pomoci obcím, které čelí nedostatečným kapacitám, ať už z důvodu vysokých počtů dětí předškolního věku, nebo i z aktuální potřeby umístit děti uprchlíků z Ukrajiny. Díky těmto dotacím by se mělo zabránit zpomalení trendu přijímání dětí mladších tří let do dětských skupin a dalších zařízení. Výzvy umožňují podporu pouze veřejných dětských skupin.

Žádat mohou přímo obce, nebo po dohodě s obcí i další subjekty (příspěvkové organizace, NNO ad.) až do 8. června 2022. Financování bude probíhat již osvědčenými jednotkovými náklady.

Více informací naleznete v tiskové zprávě [ZDE](#).

Kontaktní osoba:
Ing. Lenka Tiefenbachová

věcná garantka projektu
lenka.tiefenbachova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:
www.dsmpsv.cz

Jarní aktivity v DS MPSV

PROJEKT ZAJIŠTĚNÍ DĚTSKÝCH SKUPIN MPSV MYŠKY, KOČIČKY A VEVERKY

Stejně jako jaro v přírodě, tak i děti v dětských skupinách se krásně rozvíjí v aktivitách spojených s jarní atmosférou. K té patří také probouzení přírody, její pozorování a seznamování se s domácími zvířaty a jejich mláďaty. Pečující osoby pracující v dětských skupinách zřízených Ministerstvem práce a sociálních věcí připravily pro děti ucelený jarní program. Připravené aktivity zohledňují vývoj jednotlivých stádií dítěte, jako je například hrubá a jemná motorika, procvičování paměti, socializace, enviromentální výchova či samoobsluha. Jarní program je realizován prostřednictvím dětských projektových dnů.

Vytváření uceleného programu je součástí Plánu výchovy a péče, který pečující osoby, vždy dle potřeb dětí, aktualizují ve spolupráci s rodiči. Pečující osoby sestavují dětské aktivity dle věkového složení dětí a s přihlédnutím k aktuální skladbě dětí v daný den. Z toho vyplývá, že na každý den je pro děti připraven nový a zajímavý program plný rozličných aktivit a událostí.

Den v dětské skupině probíhá většinou následujícím způsobem:

- Do 9:00 hod. do dětské skupiny přicházejí děti.
- Následuje Ranní kruh, kde si děti společně s pečujícími povídají a protáhnou se při písničce či básničce.
- Po osvěžující svačince se jdou děti obléknout a vyrazí na procházku, kde objevují okolní svět.
- Po procházce se děti vrací do prostor dětské skupiny na oběd.
- Pak se spokojené děti odeberou do ložnice a při čtení pohádky odpočívají a usínají.
- Když se děti vyspí, čekají na ně další příjemné aktivity – výtvarné činnosti, pohybová cvičení anebo volná hra dle zájmu každého dítěte.
- Od 15:00 hod. si rodiče děti vyzvedávají, přičemž nadšené děti vypráví svým rodičům, co všechno daný den zažily třeba na procházce v parku nebo na dětském hřišti, jak krásně se jim zpívala písnička o jaru a jaký se naučily taneček na besídku, anebo jak s kamarády přesypaly písek, jak si hrály třeba na princezny a rytíře, na řidiče autobusu, zdravotní sestřičky apod. Rodiče jsou spokojeni, neboť jsou spokojené i jejich děti.

Kontaktní osoba:
Jana Poláčková

koordinátorka DS MPSV
jana.polackova2@mpsv.cz

Každá krize ukrývá příležitost

PROJEKT 22 % K ROVNOSTI

Na první pohled možná nemístné prohlášení, že by i krize rozměru války mohla skrývat příležitost. V rámci projektu 22 % K ROVNOSTI se již šestým rokem zabýváme tím, jak podpořit na systémové úrovni změny v oblasti zaměstnanosti tak, aby přispěly ke snížení rozdílu v odměňování mezi výdělky žen a mužů, které jsou stále velmi vysoké. Dočasné snížení rozdílu můžeme připsat jednak růstu mezd a platů v oborech, kde převažují více ženy (zdravotnictví, školství) a též v důsledku mimořádných odměn pracovníkům a pracovnícím v první linii, kde v sociální a zdravotní oblasti též převažují ženy.

V důsledku pandemie covid-19 se jasně ukázalo, jak důležité je odvětví péče a jak je dlouhodobě finančně podhodnocené. Pokud se nám tedy podaří udržet trend a ocenit hodnotu práce spojenou s péčí, jsme na dobré cestě. Další příčinou vysokého rozdílu v odměňování jsou možnosti sladování práce a péče v oblasti rodiny. Zejména rodiče s malými dětmi, mezi nimiž stále převažují ženy, potřebují pracovat více flexibilně, aby mohli práci s rodinou skloubit. Válka na Ukrajině přivedla i do České republiky tisíce uprchlíků, respektive uprchlic. Většinou se totiž jedná o ženy s dětmi, protože muži mají povinnost narukovat do armády, a zůstávají tedy na Ukrajině. Pracovní trh v České republice tak má šanci zaplnit volná pracovní místa a zároveň umožnit skloubit práci a péči ženám, které z Ukrajiny přicházejí. To jsou přesně ty skryté příležitosti, které se tak těžko dařilo naplnit v době klidu a míru, když po nich volaly ženy, které zde již žijí a pečují a rády by k tomu i pracovaly.

Z Ukrajiny totiž nepřicházejí jen ženy, které uvítají jakoukoliv práci, nejsou to primárně uklízečky nebo obsluha strojů a zařízení či adeptky na jiné pomocné a nekvalifikované práce. Přicházejí k nám i vysoce kvalifikované ženy – lékařky, zdravotní sestry, inženýrky, pedagožky. Ve shodě s přední českou ekonomkou Danuší Nerudovou je právě v této situaci možné vidět příležitost pro ně i pro český trh práce. Ženy z Ukrajiny chtějí pracovat, z důvodu péče, většinou především na částečné úvazky či flexibilním způsobem.

O větší pružnost českého pracovního trhu se snaží řada organizací již řadu let. A výsledek je bohužel stále neuspokojivý. Na částečný úvazek pracuje v ČR pouhých 9, 9 % žen ve srovnání s 29, 7 % v zemích EU a 2, 4 % mužů ve srovnání s 8, 4 % v zemích EU. Nízká nabídka flexibilních pracovních úvazků má vliv i na celkovou zaměstnanost žen s dětmi. Žen ve věku 20–49 let s dvěma dětmi pracuje v ČR méně než polovina (44, 6 %). Ženy ve věkové skupině 25–49 let jsou dle statistik Eurostatu v drtivé většině ekonomicky neaktivní právě z důvodu péče (78, 3 %), průměr v EU je přitom necelá třetina (28, 3 %).

Současná krize může skutečně přinést pozitivní změnu, protože větší podpora flexibilních pracovních úvazků je i součástí programového prohlášení vlády:

„Podpoříme kratší pracovní úvazky, včetně výhodného zdanění, slevou na pojistných odvodech, celkově zvýšíme flexibilitu zákoníku práce v zájmu zaměstnavatelů i zaměstnanců. Veřejná správa a organizace půjdou příkladem v nabídce sladování práce a péče pro své zaměstnance.“

Při snaze o větší flexibilitu pracovního trhu je nicméně nutné mít stále na paměti, že i pracující na kratší pracovní úvazky mají právo na rovné zacházení a stejnou mzdu za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty. Aby za svou volbu nebyly trestány nepřiznáním benefitů, mimořádných odměn, ročních bonusů apod.

Zároveň je důležitá nikoliv jen kvantita, ale i kvalita nabízených kratších a flexibilních pracovních úvazků tak, aby ženy v profesi s vysokou přidanou hodnotou, jako jsou již zmíněné lékařky, zdravotní sestry, inženýrky apod., měly možnost se navracet do své profese postupně a zároveň měly jistotu, že až budou chtít, bude jim úvazek opět navýšen.

Jak ukazuje řada výzkumů i zkušenosti z pandemie covid-19, ženy často pracují právě z důvodu větší potřeby skloubení práce a rodiny na nevýhodné krátkodobé smlouvy (DPP, DPČ), které jim nedávají žádné jistoty a výhled do budoucna. Příchod velkého množství žen, které jsou připraveny okamžitě se integrovat na český pracovní trh, může tyto snahy k větší flexibilitě pracovních úvazků uspišit.

MPSV připravilo na svém webu přehledné informace, které pomohou nejen občanům Ukrajiny, ale i zaměstnavatelům, aby se zorientovali v nové situaci. Odkaz naleznete [ZDE](#).

Kontaktní osoba:
PhDr. Lenka Simerská
věcná garantka projektu
lenka.simerska@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.rovnaodmena.cz

Proběhla Odborná konference projektu Krajská rodinná politika

PROJEKT KRAJSKÁ RODINNÁ POLITIKA

Projekt Krajská rodinná politika spěje ke svému ukončení, a proto byla pod jeho záštitou uskutečněna Odborná konference projektu, která měla za cíl shrnout dosavadní výstupy projektu a poskytnout prostor pro diskusi nad situací v oblasti rodinné politiky. Odborná konference se konala dne 5. května 2022 v prostorách Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství na Václavském náměstí v Praze.

Odborná konference byla zahájena **úvodním slovem ministra práce a sociálních věcí**, Mariana Jurečky. Ve svém projevu potvrdil **význam rodinné politiky** na světové, státní i lokální úrovni a ocenil posun rodinné politiky v oblasti sladování rodinného a pracovního života. Upozornil na důležitost podpory rodičů, dětí i seniorů a uvedl, že se jedná o prioritní oblast jeho politického zájmu. Na proslov navázala také náměstkyně pro řízení sekce rodinné politiky a sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí, Zdislava Odstrčilová, která zdůraznila přínos projektu Krajská rodinná politika pro možnosti systematického uchopení rodinné politiky na úrovni regionů i obcí.

Po úvodních projevech následovaly **dvě prezentace**, které měly za cíl shrnout výstupy projektu Krajská rodinná politika. V první prezentaci byla popsána celá řada výstupů, **příkladem může být**:

- Návrhy regionální koncepce rodinné politiky pro jednotlivé kraje,
- Návrhy konceptualizace primární prevence pro jednotlivé kraje,
- Organigram kontaktů zabývajících se primární prevencí a prarodinnými opatřeními,
- Sborník dobré praxe rodinné politiky v krajích,
- Newsletter pro zaměstnavatele.

Druhá prezentace se zaměřila na detailní popis tří konkrétních výstupů, a to na **Analýzu úrovně a fungování v oblasti rodinné politiky a sladění pracovního a rodinného života v krajích ČR, Srovnávací studii rodinné politiky v krajích ČR a Evaluaci projektu Krajská rodinná politika**. Prezentace přinesla také celou řadu zajímavých poznatků, které výzkumy přinesly.

Po prezentacích započaly panelové diskuse, kterých se účastnili zástupci z jednotlivých krajů ČR. Součástí každého panelu bylo několik osob, které se určitým způsobem podílí na tvorbě rodinné politiky v různých krajích a obcích ČR, či mají na základě své profese řadu zkušeností a jsou do tématu zainteresováni. Diváci měli po každém panelu možnost pokládat dotazy na jednotlivé panelisty a sdílet své poznatky, čehož hojně využívali.

První panel se zaměřil na **rozvoj systémového uchopení rodinné politiky na úrovni kraje**. Panel se zabýval otázkami strategického či koncepčního ukotvení rodinné politiky v krajích, zavedených a osvědčených opatření. Panelisté uvedli, že strategické ukotvení rodinné politiky je klíčovým prvkem a je nutné stanovovat si strategické cíle. Upozornili na nutnost snahy aktivizovat představitele samosprávy a zástupce úřadů obcí a měst ke vzájemné komunikaci a k tomu, aby se snažili do svých strategických prarodinných materiálů zohledňovat požadavky, potřeby a očekávání místních občanů. Upozorněno bylo také na přínos zřízení pozice koordinátora rodinné politiky v kraji, který napomůže k provázanosti celé řady různých aktérů rodinné politiky. Panelisté taktéž vyzvali k podpoře dobrovolnictví v krajích. Shodli se, že motivací pro realizaci prarodinných opatření v kraji může být dostupnost dotačních programů.

Předmětem druhého panelu byl **rozvoj systémového uchopení rodinné politiky na úrovni obcí**. Panel se v úvodu opět zaměřil na strategické či koncepční ukotvení rodinné politiky, tentokrát však na úrovni obcí a panelisté se shodli na důležitosti tohoto přístupu pro efektivní realizaci rodinné politiky na lokální úrovni. Stejně jako v panelu zaměřeném na kraje, i za obce byl potvrzen význam

zřízení pozice koordinátora rodinné politiky. V rámci panelu bylo identifikováno několik překážek, se kterými se obce při realizaci prorodinných opatření musí potýkat.

Nejčastěji byly akcentovány dopady pandemie covid-19, v jejichž důsledku došlo ke zdržení či zrušení akcí a programů, které byly mířeny na podporu mezigeneračních vztahů či zvýšení soudržnosti komunity. V mnoha případech však pandemie vedla k aktivizaci občanů v oblasti organizace a podílení se na občasných akcích a aktivitách.

Po polední pauze započal **druhý blok**, v jehož úvodu se skrze online formu na konferenci připojily dvě zástupkyně ze slovenského Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny, které popsaly možnosti a způsoby realizace rodinné politiky na Slovensku. Prezentace doplnila profesorka z Trnavské univerzity.

Odpolední program pokračoval panelem, který se zabýval otázkou primární prevence a možností jejího uchopení. Panelisté upozornili, že je obzvláště nutné pohlížet na primární prevenci v kontextu současné proměnlivé situace a událostí poslední doby. Mnohé školy pracují se zastaralou formou primární prevence

a opomíjí nová rizika, jako je např. bezpečnost v kyberprostoru. V rámci diskuze byla zdůrazněna nutnost meziřesortní spolupráce, a to vzhledem k multidimenzionalitě konceptu primární prevence. Důležitá je podle panelistů také medializace tématu, systematické uchopení a prosazení změny ve školství, či např. šíření osvěty k rodičům, kteří mohou mít zásadní vliv při snaze o eliminaci vzniku rizikových jevů u dítěte. Z debat vyplynulo, že kromě rodin a škol důležitou roli hrají také mateřská a rodinná centra, nízkoprahová centra či dobrovolnictví.

Tématem posledního panelu konference bylo sladování pracovního a rodinného života pohledem zaměstnavatelů. Panel započal diskuzí nad dopady pandemie na oblast sladování pracovního a rodinného života. Z řad panelistů bylo upozorněno na snížení motivace pracovníků působit v místě pracoviště, jež bylo způsobeno možností práce z domova při pandemii. V důsledku toho je pro zaměstnavatele žádoucí soustředit se více na možnosti podpory home-workingu, ale také na schopnost zadávat a kontrolovat práci zaměstnanců vzdáleně. Následně se diskuze otočila k úskalím, se kterými se panelisté v rámci sladování pracovního a rodinného života setkávají. Zmíněno bylo například nedostatečné uchopení problematiky v legislativě či nedostatek kvalifikovaných osob na trhu práce. Panelisté si uvědomují význam sladování pracovního a rodinného života, nicméně nejedná se o snadný proces a důležitá je pro ně motivace či různé formy ocenění.

Konference byla v podvečerních hodinách zakončena posledními reakcemi z řad diváků a poděkováním věcné garantky projektu spolupracovníkům a dalším zapojeným osobám, které se podílely na projektu a jeho přínosech.

Návrhy konceptualizací primární prevence

V rámci projektu vznikl **v prvním pololetí 2022 za každý kraj Návrh konceptualizace primární prevence**. Podklady pro oblasti/okruhy primární prevence byly stanoveny v rámci jednotlivých odborných regionálních platform projektu tak, aby reflektovaly problematiku daného kraje. **Cílem** těchto jednotlivých návrhů je předložit témata a okruhy navržená odborníky, na které by bylo vhodné zaměřit – v rámci krajů – pozornost a v budoucnu tak předejít problematickým situacím, do nichž se rodiny dostávají. Zároveň vznikne i ucelený dokument, který představí nejdůležitější témata a okruhy primární prevence **ze všech 14 krajů**. Rodina je v ČR vnímána jako **vysoce ceněná hodnota**, kterou je potřeba **podporovat** a **respektovat**. Zaměření pozornosti na primární prevenci znamená důležitou pomoc a přispěje ke kvalitnějšímu životu rodin v krajích.

Kontaktní osoba:
PhDr. Jana Sládková Filipčíková
věcná garantka projektu
jana.sladkova@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.rodinyvkrajich.mpsv.cz

Aktuality z koncepce ochrany práv dětí a náhradní rodinné péče

ODDĚLENÍ KONCEPCE NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE (233) A ODDĚLENÍ KONCEPCE OCHRANY PRÁV A DĚTÍ A TRANSFORMACE SLUŽEB PRO RODINY A DĚTI (234)

Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí

K 1. lednu 2022 vstoupila v platnost novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Oproti původnímu návrhu doznala v rámci legislativního procesu značných změn a ve výsledku přinesla významný posun v systému ochrany ohrožených dětí. Došlo k navýšení odměny péstounům a státního příspěvku určeného pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Ke snížení počtu dětí v ústavní péči přispěje také nastavení věkové hranice, pod kterou není možné umísťovat děti do všech typů pobytové péče, a to postupně do roku 2025. Důležitým krokem je také zavedení zaopatřovacího příspěvku pro mladé lidi opouštějící ústavní výchovu nebo náhradní rodinnou péči. Implementace novely klade samozřejmě nároky na orgány sociálně-právní ochrany dětí, kterým ze strany MPSV a krajských úřadů bude i nadále poskytována metodická podpora.

Realizace prvních úkolů Akčního plánu k Národní strategii ochrany práv dětí na období 2021 – 2024

Národní strategie ochrany práv dětí vstoupila do své realizace prvním Akčním plánem na období 2021–2024. Postupně jsou sestavovány pracovní skupiny k tématu náhradní rodinné péče a její transformace, je řešena otázka bydlení a nouze rodin, to vše s cílem postupně nastavit garantovanou síť služeb pro rodiny a děti dostupnou v místě a čase, kdy je potřeba. Všechny informace jsou dostupné na webových stránkách ministerstva práce a sociálních věcí a www.pravonadetstvi.cz.

Vybrané aktuality z projektu

Novinky z aktivity KA1

V rámci této aktivity došlo k finálnímu vyhodnocení dotazníkového šetření týkajícího se zjišťování kapacit služeb pro ohrožené rodiny a děti. Vysoká návratnost dotazníků od pracovišť OSPOD poskytla dostatečně relevantní a žádaná data o aktuálním stavu sítě služeb ve všech krajích. Tato zjištění byla dále rozpracována skrze proběhnuvší skupinové práce, na kterých se podílel realizační tým projektu a dodavatel zakázky Sociofactor s.r.o. Konkrétně došlo k návrhu cílů, možných směrů a aktivit v jednotlivých krajích, které by přispěly k tvorbě dostatečně efektivní sítě preventivních služeb. Vznikl návrh souboru priorit sítě služeb pro děti a jejich rodiny pro účel následných konzultací se samotnými krajskými úřady. Na těchto konzultacích byli přítomní zástupci sociálních a školských (ne vždy) odborů seznámeni s výsledky

šetření. Jejich reflexe budou zpracovány do výše zmiňovaných priorit, které jsou jednou z kapitol tzv. Krajských zpráv. Tato průběžná součinnost s krajskými úřady zvyšuje možnosti následné implementace potřebných principů a postupů do praxe.

Za Klíčovou aktivitu 2

Realizace aktivity zaměřené na přehodnocování situace dětí v ústavní péči probíhá ve všech krajích ČR. Na jednotlivých OSPOD probíhá individuální spolupráce ve formě přímé metodické podpory pracovníků OSPOD při vyhodnocování a plánování situace ohrožených dětí a rodin. V rámci aktivity vzniklo několik praktických workshopů, které reflektují základní principy a aktuální přístupy k vyhodnocování a plánování na poli SPOD. Realizovány jsou i workshopy zaměřené na vyhodnocování situace dítěte s postižením. Workshopy jsou nabízeny pracovním a pracovníkům OSPOD ve všech krajích, zároveň jsou nabízeny i pro pracovníky krajských úřadů. V současné době bylo již proškoleny přes 900 pracovníků a pracovníků OSPOD. Realizační tým aktivity zároveň průběžně zpracovává praktické materiály, které je možné využívat při vyhodnocování a plánování situace dítěte. Vzniklo několik pomocných nástrojů, které jsou dostupné ke stažení na stránkách ZDE.

KA3 mapuje terén

Pokračuje také aktivita návštěv ústavních zařízení, kterou realizuje projektový tým v rámci celé ČR ve všech typech zařízení poskytujících ústavní pobytovou péči pro děti a mladistvé do 18 let. Navštívili jsme již větší část školských zařízení, tedy diagnostických ústavů, výchovných ústavů a dětských domovů se školou. V řadě krajů proběhly návštěvy i ve většině běžných dětských domovů. Nezapomínáme ani na děti v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v dětských centrech a v domovech pro osoby se zdravotním postižením – aktuálně se blížíme k počtu celkem 140 uskutečněných návštěv. Poznatky z terénu přenášíme do doporučení pro jednotlivá zařízení a zřizovatele, souběžně se směřováním systému k optimalizaci péče o ohrožené děti a rodiny. To se odráží v Programovém prohlášení vlády a totožný směr mají i aktuální národní strategie a poslední legislativní změny, viz novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Rádi bychom tedy touto aktivitou přispěli k bližšímu poznání prostředí, kde děti žijí a potřeb pobytových zařízení. Zajímají nás zejména podmínky, za kterých je možné poskytovat dětem individualizovanou péči a cílenou podporu.

Kontaktní osoba:

Mgr. Kristýna Jůzová Kotalová

vedoucí oddělení transformace služeb pro rodiny a děti

kristyna.kotalova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:

www.pravonadetstvi.cz

Národní dotační tituly

ODDĚLENÍ METODICKÉ PODPORY (213)

Národní dotační titul Rodina

Cílem národního dotačního programu je podpora služeb pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter. Dotační titul podporuje služby posilující rodičovské kompetence, zkvalitňující rodinné vztahy, podporující rodiny v péči o děti a jejich výchově. Rovněž jsou podporovány služby, které napomáhají při předcházení a řešení krizových situací v rodině, včetně domácího násilí, týrání a zneužívání dětí. Cílem je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku a posilovat význam rodiny pro společnost. **Podpora probíhá ve dvou dotačních oblastech, a to v preventivních aktivitách na podporu rodiny, partnerství, rodičovství a v podpoře rodiny v oblasti sociálně právní ochrany dětí.**

Na podzim 2021 byl vyhlášen dotační program „Rodina“ pro rok 2022. Zveřejněna byla Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím v oblasti podpory rodiny pro rok 2022 (dostupná na webu [ZDE](#)). Příjem žádostí proběhl od 20. září 2021 do 11. října 2021 prostřednictvím webové aplikace OKslužby – rodina. Do dotačního řízení „Rodina“ pro rok 2022 se přihlásilo celkem 358 projektů s požadavkem více než 306 mil. Kč. Proběhlo hodnocení projektů, podpořeno bylo celkem 285 projektů.

Soutěž Obec přátelská rodině a seniorům

Cílem soutěže „**Obec přátelská rodině a seniorům**“ je podpora opatření a aktivit zaměřených na rodinu a seniory, na vytvoření prostředí přátelského pro rodinu a seniory v obcích, městech, městských částech, městských obvodech a měststýsech. V soutěži se vyhláší dvě dotační oblasti – I. dotační oblast „Obec přátelská rodině“ a II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“.

Ročníku 2021 se účastnilo celkem 90 obcí (I. dotační oblast „Obec přátelská rodině“ – 43 obcí, II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“ – 47 obcí). Slavnostní vyhlášení vítězů proběhlo dne 16. září 2021 v Lichtenštejnském paláci. Celkově byla rozdělena podpora ve výši 17 194 432 Kč.

Od 10. února 2022 do konce března je otevřen příjem žádostí do soutěže Obec přátelská rodině a seniorům pro rok 2022. V této souvislosti proběhl na začátku března online seminář pro zájemce o výše uvedený dotační titul. Na duben a květen je naplánováno hodnocení přijatých žádostí a následně dojde k uveřejnění výsledků soutěže. V dalších měsících dojde k výplatě oceněných obcí a k slavnostnímu předávání šeků.

V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině jsou dotační tituly, které administruje metodické oddělení MPSV, připraveny reagovat na stávající situaci s ohledem na příliv válečných uprchlíků z Ukrajiny.

Příspěvek na provoz dětských skupin

Od roku 2022 zajišťuje odd. metodické podpory ve spolupráci s odd. koncepce rodinné politiky a služeb péče o děti agendu státního příspěvku na provoz dětských skupin podle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů. Za tři měsíce od účinnosti zákona se podařilo připravit zcela novou elektronickou aplikaci, proškolit poskytovatele služby péče o dítě v dětské skupině a prostřednictvím telefonické a e-mailové hotlinky zodpovědět všechny dotazy. Výplata na první třetinu byla všem žadatelům vyplacena v termínu. Během prvního pololetí budou poskytovatelé postupně ukončovat projekty podpořené Evropským sociálním fondem a plynule přecházet na státní financování. Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí je připraven i na současnou situaci, kdy bude třeba otevřít dětské skupiny ukrajinským dětem.

Zpětná vazba z dětské skupiny k systému poskytování státního příspěvku

„Systém, který jste nastavili a představili, je za mě skvělý. Je jednoduchý, intuitivní, funkční.... Mám srovnání s administrací projektů z ESF nebo z administrace rejstříkových školek, a je to nesrovnatelné. Za sebe mám radost, že nám vykazování obsazenosti a různá hlášení zaberou minimum času a můžeme se tak více věnovat dětem v dětských skupinách. Je vidět, že systém navrhoval někdo, kdo o věcech přemýšlí a dovede si představit i používání v praxi v jednotlivých DS.“

- Kateřina Francová, Jesle, školky, dětské skupiny, z.s.

Kontaktní osoba:
Ing. Michal Špaček
vedoucí oddělení
michal.spacek@mps.v.cz

Příprava na stárnutí je důležitá. Projekt Senioři v krajích připravil strategii.

PROJEKT IMPLEMENTACE STÁRNUTÍ NA KRAJSKOU ÚROVEŇ

Projekt Senioři v krajích a věcné oddělení Ministerstva práce a sociálních věcí dokončily ke sklonku loňského roku důležitý dokument – Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti 2021–2025 (STRAPS), který navazuje na Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí na léta 2013–2017.

STRAPS

Cílem dokumentu STRAPS je formulovat strategický přístup k přípravě společnosti na stárnutí a stanovit opatření, která budou zahrnuta a následně řešena v navazujícím akčním plánu. Materiál obsahuje analytickou část a takzvané Desatero přípravy společnosti na stárnutí s opatřeními, která budou rozpracována v navazujícím akčním plánu.

Priority, jimiž je třeba se v souvislosti se stárnutím společnosti v ČR zabývat, se týkají:

- spravedlivých důchodů;
- dostupnosti a kvality sociálních a zdravotních služeb;
- dostupného a bezbariérové bydlení pro seniory;
- podpory sendvičové generace a neformálních rodinných pečujících;
- přípravy státu na stárnutí společnosti;
- podpory rodiny a mezilidských vztahů;
- bezpečného života seniorů, boji proti diskriminaci, násilí a zvýšení ochrany spotřebitele; celoživotního učení, trhu práce a aktivního stárnutí;
- bezbariérového veřejného prostoru a osvěty a medializace tématu stárnutí.

„Děkujeme všem za spolupráci nejen na tomto dokumentu, ale i za vaši účast v pracovních skupinách a kulatých stolech, které realizujeme pro naplnění dalších dílčích cílů projektu,“ sdělila gestorka projektu Senioři v krajích Bohumila Anna Eisenhammer.

STRATEGICKÝ RÁMEC PŘÍPRAVY NA STÁRNUTÍ SPOLEČNOSTI 2021–2025

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Kontaktní osoba:
Mgr. Bohumila Anna Eisenhammer
odborná garantka analýzy a studie
bohumila.eisenhammer@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.seniorivkrajich.mpsv.cz

RC Srdíčko - výstava Andělé bez křídel

Jana Kamarádová, DiS.

V Rodinném centru Srdíčko najdou rodiče ucelenou nabídku aktivit, které mohou využít v jakékoli fázi rodičovství – v období těhotenství, po porodu i v době rodičovské dovolené. Jedná se především o volnočasové aktivity, které jsou určeny pro děti, pro rodiče s dětmi či seniory s dětmi a obecně vzdělávací, kulturní a volnočasové programy pro všechny věkové skupiny.

Jak se zrodil nápad pro výstavu Andělé bez křídel?

Nápad se zrodil při jednom neformálním setkání se žďárským fotografem Milanem Šustrem v únoru roku 2021, tedy v době již několikátého lockdownu. Milan měl nápad nafotit cyklus fotografií z doby pandemie. Měl na mysli spíš seniorské téma, ale my jsme mu okamžitě navrhli zaměřit se na život matek v době mimořádných covidových opatření. Již tehdy pro nás byly největšími hrdinkami pandemie.

Na co byla výstava zaměřena?

Výstava Andělé bez křídel aneb O maminkách v době covidu si dala za cíl zachytit život žen v době extrémních covidových opatření v únoru, březnu a dubnu 2021. V tomto období byly již po několikáté uzavřeny mateřské i základní školy, volnočasová zařízení a vůbec panoval plošný lockdown. Nefungovalo vlastně nic a ženy byly se svojí vlastní prací, mladšími dětmi a vším, co doposud měly na starosti, hozeny ještě do distanční výuky, případně práce na home office. K tomu den co den vařily, naplňovaly volný čas dětí, řešily jejich výchovu a leckdy také přibraly automaticky starost o stárnoucí členy rodiny. Bylo toho opravdu až nad hlavu.

Co jste se snažili fotografiemi zachytit?

Řekli jsme si, že zachytíme reálné příběhy žen a jejich dětí z tohoto období. Zadání znělo – co Vás v době covidu jako ženu a matku nejvíce vystihuje? Co Vám přibýlo za práci, jak se změnila Vaše role, co musíte dělat jinak, abyste tuto situaci zvládla? Zapojili jsme také děti, které měly za úkol svoji maminku namalovat. Fotografie maminky je ve výsledku doplněna textem, kterým každá z žen svou situaci divákovi přibližuje, a obrázek dětí doplňuje odpověď na otázku Jaká je Tvoje maminka? Dohromady to tvoří výstižný, barvitý a jedinečný konkrétní příběh.

Jak se matky potýkaly s nástrahami distanční výuky?

Různorodě a nápaditě. Některé běžely ráno dřív do práce a na půl devátou se zase vracely, aby pomohly svým menším potomkům s připojením k online výuce. Po ní se zase do práce vracely a večer doháněly vaření a další domácí práce. Jiné pracovaly dlouho do noci nebo vstávaly v časných ranních hodinách, aby se mohly s dětmi učit. Každopádně byla distanční výuka pro všechny ženy jednou z nejnáročnějších „covid-19“ situací.

Jak se děti potýkaly s nástrahami distanční výuky?

Děti braly podle našich zkušeností výuku na dálku mnohem více v pohodě než jejich rodiče, alespoň v začátku. Některým chyběli kamarádi a paní učitelky, ale byly i takové, kterým to vyhovovalo. To se týkalo obzvláště těch starších. Časem ale všichni přišli na to, že výuka na dálku je mnohem náročnější, že je těžké udržet pozornost a motivaci k učení.

Koncem dlouhého distančního období se už některé děti k výuce ani nepřipojovaly.

Kolik maminek se zúčastnilo výstavy?

Výstava zachycuje celkem sedmáct příběhů. Je zajímavé, že se jedná vesměs o maminky početných rodin. Máme mnoho příběhů maminek se třemi, čtyřmi, pěti, ale také se sedmi dětmi.

Přichází Vám od účastníků Vaší výstavy nějaké ohlasy? Máte nějakou zpětnou vazbu na výstavu?

Na výstavu máme zatím jen samé kladné ohlasy. Lidé oceňují samotný nápad, barevnost a spojení profesionálně udělané fotografie a rukou malovaného dětského obrázku. Tři měsíce jsme výstavu měli v prostorách RC Srdíčko, poté v galerii na Staré radnici ve Žďaru nad Sázavou a nyní je ve žďárském Kině Vysočina, takže Žďáráci mají možnost si ji opravdu vychutnat.

Naším přáním je, aby se téma neviditelné a neplacené práce, kterou ženy odvádí uvnitř svých rodin, dostalo do povědomí veřejnosti a vedlo ke zvýšení společenské prestiže mateřství a rodičovství. A také chceme touto výstavou ženy potěšit a dodat jim chuť a elán do dalších životních výzev.

Jana Kamarádová, DiS.
srdicko@kolping.cz
Webové stránky:
www.rcsrdicko.cz

Vše, co jste chtěli vědět o rodinných konferencích, ale báli jste se zeptat

Mgr. et Mgr. Petra Pfaurová, DiS.

Lata je pražská nezisková organizace, která se zaměřuje a pomáhá dospívajícím, mladým lidem a rodinám v nelehkých životních situacích. Jedná se o 12členný tým pracovníků, z nichž polovina v minulosti sama prošla programem *Ve dvou se to lépe táhne* v roli mentorů, dobrovolníků.

Společným snem této organizace je "Mladá generace, která to dá!". Toto heslo znamená, že mladí lidé dokáží čelit výzvám, které jim život přináší a vyrůstají v rodině, která jim věří a umožní jim to. Tuto vizi naplňují prostřednictvím práce s mladými lidmi a rodinami v jejich programech a v Centru rodinných konferencí Lata.

Metody moderní sociální práce směřují k posílení vlastní zodpovědnosti člověka. Z toho také vychází koncept Rodinných konferencí – setkání, které jsou díky novele zákona o SPOD zahrnuty prováděcí vyhláškou 473/2012 Sb., do výčtu metod pro práci s rodinou. U nás v Latě se jim věnujeme již od roku 2013 a zvyšující se zájem o jejich uspořádání nám dává signál, že jsme se vydali správnou cestou.

Co je Rodinná konference a jak probíhá

Rodinná konference věří v sílu rodiny a ve schopnost najít to nejlepší řešení uvnitř svého společenství. Jejím hlavním cílem je podpora dítěte v rodině. Rodinná konference je vlastně setkáním rodiny, přátel a všech blízkých osob kolem dítěte, kteří mohou v dané chvíli pomoci a společně vyřešit jeho situaci. S přípravou setkání pomáhá koordinátor, který osloví všechny zainteresované osoby a vysvětlí jim smysl tohoto setkání i to, jak bude setkání probíhat.

V den konání se všichni účastníci sejdou na neutrálním místě. Koordinátor, případně sociální pracovníci, vysvětlí v úvodu, jak vše bude probíhat a odpoví na případné dotazy. Poté účastníci Rodinné konference zůstanou sami a pokračují dál v jednání. V tomto momentě začíná vznikat plán rodiny, který je písemným shrnutím navržených řešení. Zodpovědnost a plán si navrhuje sama rodina. Je tak lépe motivována ke splnění řešení, na kterém se její členové společně domluví.

Přínosy Rodinných konferencí

Rodinné konference posilují zodpovědnost rodiny a její sebedůvěru v rozhodování. Zároveň mohou přinést cenná řešení, která mohou významně přispět k tomu, že děti mohou vyrůstat obklopeny svými blízkými. Po rodinných setkání často slyšíme, že se všichni účastníci cítili být spolu na jedné lodi. Cítili se být partnery. A to je to nejdůležitější.

To, že rodinné konference mají smysl, dokládá, že je 77 % účastníků hodnotí jako přínosné a také, že zájem o jejich organizaci roste.

V loňské roce jsme realizovali 21 konzultací s potenciálními zadavateli rodinného setkání, ve 13 případech jsme pak zahájili přípravu samotné konference. Spolupracovali jsme celkem se 114 rodinnými příslušníky a 12 odborníky, zadavateli. U 90 % rodin, pro které jsme setkání realizovali, došlo k rozšíření okruhu blízkých osob, které se podílely na řešení jejich náročné situace.

Příklad z praxe

Desetiletý Tomáš žil v dětském domově necelý rok. Jeho rodiče mu již nebyli schopni poskytnout zázemí a potýkali se s množstvím problémů. Přebývali na ubytovnách nebo u známých, což bylo jak pro ně, tak pro malého Toma, velmi náročné.

V domově se Tomášovi líbilo. Našel si zde kamarády, někdy mu ale bylo smutno. Nevěděl, jestli jeho blízcí vědí o tom, že je v dětském domově a rád by je viděl. Pracovníkům domova řekl, že kromě rodičů má ještě babičky a strejdu s partnerkou, které má rád, a se kterými dříve trávil čas.

Toma si vyslechla paní ředitelka dětského domova a nabídla mu možnost uspořádat rodinnou konferenci. Tomovi se myšlenka sejit se se svou rodinou moc líbila. Nebyl si ale jistý, jestli si jeho příbuzní udělají čas. Také se bál, že se budou hádat a k žádnému řešení nakonec nedojde.

Prvním krokem dětského domova byla konzultace Tomášovy situace s administrátorkou rodinných konferencí u nás v Latě. Stěžejním bodem konzultace bylo zadání rodinné konference – tj. na jakou otázku by měla rodina společně s Tomem odpovědět, a tím pro něj vytvořit vhodné řešení jeho situace. Na vytvoření žádosti se podílel i sám Tom. Připravil seznam několika blízkých členů své rodiny a pomáhal zformulovat otázku jeho rodinného setkání. Ta nakonec zněla: „Kdo z rodiny by mohl být oporou pro Toma, který nyní musí být mimo rodinu“. Ve chvíli, kdy byla žádost finální a administrátorka získala od dětského domova aspoň jeden kontakt na blízkou osobu Tomáše, bylo možné předat přípravu konference koordinátorce.

Termín konference se blížil a koordinátorka připravila místnost pro 10 osob. Kromě Tomova otce a jeho širší rodiny měla dorazit i rodinná přítelkyně, paní ředitelka a sociální pracovnice dětského domova. Paní ředitelka se sociální pracovnicí se ujaly úvodní řeči a ještě jednou rodině vysvětlily, proč se rozhodly rodinnou konferencí pro Toma svolat. Poskytly účastníkům informace např. o tom, jaký má Tom v domově časový rozvrh, jaké jsou podmínky jeho návštěv v rodině a jak ony můžou pomoci tyto návštěvy realizovat.

Obavy Toma a dalších účastníků, že se setkání kvůli hádkám a konfliktům z minulosti nevydají, se nepotvrdily i přesto, že se ze setkání na poslední chvíli omluvil Tomův táta a nakonec nedorazil ani dědeček. I tak se okruhu Tomových blízkých podařilo vytvořit plán, ze kterého měl hlavně Tomáš velkou radost. Plán obsahoval např. dohodu s prarodiči, že část blížících se prázdnin bude trávit u nich na chalupě a vybrané víkendy u svého strejdy, který mu dřív býval často nablízku. Navíc získal pár kontaktů na své příbuzné skrze sociální sítě, se kterými si může aspoň dopisovat nebo si s nimi zdarma volat.

Po drobném doplnění plánu o nabídku paní ředitelky zajistit dopravu Toma na jeho návštěvy ke strýci dospěl plán do finální podoby. Administrátorka díky udržování kontaktu s paní ředitelkou ví, že se rodině s Tomem daří většinu bodů v plánu plnit. Tom si pochvaluje především pravidelné návštěvy u svého strejdy, kde si našel i nového kamaráda, a prohlubování vztahů s dalšími příbuznými po sociálních sítích. Sociální pracovnice vidí největší úspěch rodinné konference v tom, že Tom je spokojený a necítí se být sám. Navíc měla díky setkání s jeho rodinou možnost jeho blízké poznat a navázat s nimi kontakt - plán se stal „prostředníkem“ mezi domovem a rodinou Toma.

Organizace Lata pořádá kurz Rodinných konferencí

Ve dnech **1. - 2. června 2022** pořádá Lata kurz Rodinných konferencí. Kurz je akreditován MPSV č. A2022/0048-SP/PC/VP.

A co se na kurzu dozvíte?

- Provedeme vás celým procesem přípravy a samotnou realizací rodinné konference.
- Zaměříme se na specifické role jednotlivých aktérů.
- Dozvíte se tipy přímo z praxe.
- V praktické části si můžete vyzkoušet metodu „nanečisto“.
- Zodpovíme všechny dotazy.

Jak se přihlásit?

Přihlásit se můžete jednoduše online. Dotazník naleznete [ZDE](#).

Více informací o Rodinných konferencích naleznete na www.crklata.cz

LATA

Centrum rodinných konferencí

Mgr. et Mgr. Petra Pfaurová, DiS.
Webové stránky:
www.lata.cz

Modrá linka, z. s.

MgA. Hana Regnerová

Modrá linka, z.s., jedna ze sítě linek důvěry v České republice a člen České asociace pracovišť linek důvěry. Působí v problematice krizové pomoci od roku 1994 a poskytuje distanční krizovou pomoc (tzn. pomocí telefonu, chatu či e-mailu) všem lidem nacházející se v obtížných životních situacích. Od roku 2022 je na svých hlasových službách dostupná nonstop.

Jak může linka důvěry pomoci na dálku, když s někým mluví pár minut?

Lidé nám volají nebo píší, když je něco trápí, když se cítí na dně, neví si rady. A už to, že slyší druhého člověka, který jim naslouchá, zajímá se o to, co potřebují, je první malá pomoc.

Tím ale samozřejmě naše pomoc nekončí. Jsme trénovaní na to, abychom nejen uměli poslouchat, ale také uměli reagovat na rozpoložení a potřeby člověka, který potřebuje pomoc.

Někdy pomůže, když se člověk může svěřit, vyplakat a chvíli sdílet. Někdo naopak potřebuje informaci, co má ve své situaci dělat, na koho se může obrátit. A naše práce je, abychom zjistili, co by v dané chvíli bylo nejužitečnější a pak společně hledali způsoby a možnosti, jak zmenšit trápení, jak udělat první krok k řešení nebo jak uvidět zase záblesk naděje.

Asi jsme všichni zažili okamžiky, kdy jsme se něčím trápili a dusili to v sobě, a jakmile jsme to pak někomu řekli, svěřili se, už to nebylo tak těžké, černé a beznadějně. A až pak jsme byli schopni hledat cesty, jak si pomoci, slyšet rady, návrhy a možnosti. A podobně funguje i pomoc na lince důvěry.

S jakými problémy, těžkostmi se na Vás lidé obrazejí?

Tak to by bylo na hodiny a hodiny povídání. Kontaktují nás děti, dospívající i dospělí a přinášejí opravdu nejrozličnější témata. U dětí jsou to například telefonáty či chaty, které se týkají problémů v rodině. Někdo řeší, že se o něj rodiče nestarají, že ho nemají rádi,

někdo bohužel zažívá i domácí násilí. Jiné děti se na nás naopak obrazejí s tím, že neví, jak zvládat velký tlak rodičů na výkon ve škole nebo i mimo školu, kdy jsou děti nuceny chodit do kroužků a tréninků, které je nebaví a kvůli nim nemají čas na kamarády a jinou zábavu. Nemálo kontaktů je o rozvodových situacích. V nich děti zažívají hádky, přetahování se, mnohdy si musí vybírat mezi rodiči nebo naopak nesmí říct svůj názor, kde a jak by chtěly po rozvodu být. Hodně dětí či dospívajících zažívá pocity selhání, úzkosti, že nebudou přijímáni, že jsou nedostateční a nebudou úspěšní, nebudou mít kamarády, budou outsideři. Tyhle pocity nejistoty dost narůstaly v období distanční výuky a pak ještě více, když se žáci a studenti vraceli zpátky do škol.

A témata dospělých jsou snad ještě pestřejší. Také se mnoho témat týká rodiny a vztahů. Není neobvyklé, že ukončíme hovor s volajícím, který je zhroucený po rozchodu s životním partnerem a hledá způsoby, jak vše vrátit zpět a v dalším hovoru mluvíme s někým, kdo naopak hledá cestu z partnerství ven.

Nyní zaznamenáváme mnohem více kontaktů lidí s úzkostmi a depresivními stavy. Bohužel uplynulé dva roky přinesly velkou nejistotu a nestabilitu, a u mnohých lidí s duševním onemocněním se jejich stav zhoršil, a volají si o pomoc a podporu.

Jaké jsou podmínky Vaší pomoci?

Linka důvěry má tu výhodu, že člověk může zůstat v anonymitě. V anonymitě je i pracovník, aby veškerá pozornost mohla být upřena na hledání cest z těžké situace. Krize si nevybírání, a proto je možné se na Modrou linku obrátit nepřetržitě.

Pokud nereagujeme, vedeme rozhovor s jiným klientem. Naštěstí jsou v ČR i další linky, které je v tom případě možné kontaktovat – více o nich je možné vyhledat například na www.capld.cz.

V podstatě moc podmínek nemáme, kontaktovat nás může opravdu kdokoliv (dítě, dospělý), a společně se domluvíme, zda jsme pro něj v jeho situaci ta vhodná pomoc nebo navrhneme jiná řešení. Ale vlastně i tohle je naše práce, dát člověku náhled na svou situaci, aby on mohl volit, jak dál.

Kdo pracuje na lince důvěry?

Všichni pracovníci musí mít výcvik v krizové pomoci a projít závěrkem přímo na lince, aby byli dobře připraveni na opravdu různé rozhovory s různými lidmi. Aby uměli reagovat na pláč, na ticho, zmatek, vztek i beznaděj. Na cokoli, co může kontakt s člověkem přinést. Profesi se jedná o psychology, sociální pracovníky a další příbuzné profese, ale všichni poskytujeme první psychickou pomoc.

Jak je možné se s Vámi spojit?

Od 1. ledna 2022 jsme na hlasových službách 608 902 410, 731 197 477 (hrazeno dle tarifu volajícího) a Skypu (modralinka) k dispozici 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Emaily (help@modralinka.cz) a dotazy z anonymní schránky důvěry odpovídáme do 48 hodin.

Nyní velmi často využívané služby jsou skrze chat. Aktuálně vždy v pondělí, středu a neděli od 18 do 22 a v pátek od 10 do 13 hodin, ale hledáme možnosti rozšíření.

MgA. Hana Regnerová
hana.regnerova@modralinka.cz
Webové stránky:
www.modralinka.cz